

ВИМІРИ ІДЕНТИЧНОСТІ В ГУМАНІТАРНОМУ ДИСКУРСІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 6-й

Обсяг дисципліни:

загальна кількість годин – 90 (кредитів ЄКТС – 3)

аудиторні години – 32 (лекції – 16, практичні – 16); самостійна робота – 58

Лектор: доц. Поліщук Н. Ю.

(електронна адреса: nadiya.polishchuk@lnu.edu.ua)

Анотація навчальної дисципліни:

Проблема ідентичності як ключове поняття сучасного інтелектуального дискурсу є предметом міждисциплінарного курсу, запропонованого для широкої студентської аудиторії гуманітарного спрямування: психологів, соціологів, істориків, філософів, культурологів та філологів. Сміслове ядро курсу в теоретичному аспекті становитимуть основні концепції провідних класиків теорії ідентичності, як-от Е. Еріксона, І. Гофмана, П. Бергера, Ч. Тейлора, Е. Левінаса, П. Рікера та праці мислителів сучасності, зокрема св. Йоана Павла II, Ф. Фукуями, З. Баумана, Е. Аппайї. У практичному плані курс ґрунтуватиметься на принципі багатоаспектного аналізу ключових концептів людської екзистенції – засадничих для окреслення ідентичнісного процесу особистості: Я, Інший, час, пам'ять, свобода, самотність, тілесність, наративність – творчо зреалізованих у знакових творах художньої літератури ХХ ст. Змодельована таким чином структура курсу, яка поєднуватиме і традиційні, і новаційні методи навчання, дозволить студентам глибоко пізнати і самостійно виявити трансформацію концепції ідентичності (цілісної / розщепленої / плинної) в її психологічному, соціальному, національному і культурологічному зрізах (персональна, соціальна (гендерна), національна (расова / етнічна), культурна (транс- / мультикультурна) ідентичності).

У результаті вивчення курсу студент знатиме:

- основні положення праць теоретиків концепції психологічної, соціальної, культурної ідентичності;
- ключові поняття ідентичнісного дискурсу: тотожність, іншування, стигматизація, позитивна / негативна ідентичність, плинна ідентичність, криза ідентичності тощо;
- знакові твори художньої літератури ХХ ст. як приклади творчої реалізації розмаїтих форм ідентичності.

У результаті вивчення курсу студент вмітиме:

- розрізняти види ідентичності за класифікаційним принципом;
- виявляти і розпізнавати різні моделі ідентичностей у творах художньої літератури;
- аналізувати особливості створеної письменницькою уявою ідентичнісної форми конкретного літературного твору.

Рекомендована література:

1. Бауман З. Плинні часи: життя в добу непевності / Зигмунт Бауман. – К.: Критика, 2013. – 176 с.
2. Бергер П. Приглашение в социологию: гуманистическая перспектива / Питер Бергер. – М.: Аспект-Пресс, 1996. – 191 с. – Режим доступу: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/berger.pdf>
3. Гнатюк О. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність / Оля Гнатюк. – К.: Критика, 2005. – 528 с.
4. Гофман И. Стигма: Заметки об управлении испорченной идентичностью / Ирвинг Гофман. – Русский социологический форум. – 2000. – № 14. – Режим доступу: http://www.sociology.ru/forum/og_1342000.html
5. Донскіс Л. Збентежена ідентичність і сучасний світ / Леонід Донскіс. – К.: Факт, 2010. – 312 с.
6. Іван Павло II. Пам'ять і ідентичність. Бесіди на зламі століть / Іван Павло II. – Л.: Літопис, 2005. – 198 с.
7. Коз П. Культурная, транскультурная и мультикультурная идентичность / Питер Коз. – Перекрестки: Журнал исследований восточноевропейского пограничья. – Минск, 2005. – Вып. 1-2. – С. 124-142.
8. Левінас Е. Між нами: Дослідження. Думки про іншого / Емануель Левінас. – К.: Дух і Літера, 1999. – 312 с.
9. Рікер П. Сам як Інший / Поль Рікер. – К.: Критика, 2000. – 458 с.
10. Тейлор Ч. Джерела себе: творення новочасної ідентичності / Чарльз Тейлор. – К.: Дух і Літера, 2005. – 696 с.
11. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості / Френсіс Фукуяма. – К.: Наш Формат, 2020. – 192 с.
12. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис / Эрик Эриксон. – М.: Прогресс, 1996. – 344 с.
13. Appiah, K. A. Identity against Culture: Understandings of Multiculturalism, in: Occasional Paper Series / Kwame Anthony Appiah. – Berkeley: University of California Press. 1994. – P. 1-52. – Режим доступу: <https://townsendcenter.berkeley.edu/publications/identity-against-culture-understandings-multiculturalism>
14. Appiah, K. A. The Ethics of Identity / Kwame Anthony Appiah. – Princeton University Press, 2005. – 384 p.
15. European Culture: Identity and Diversity. Colloquy of the Council of Europe in cooperation with the French Minister of Culture and Communication and the City of Strasbourg. – Strasbourg, 8 – 9 September 2005. – Museum of Modern and Contemporary Art. – 66 p.
16. Handbook of Identity Theory and Research / ed. by Seth J. Schwartz, Koen Luyckx, Vivian L. Vignoles Springer. – New York, NY, 2011. – 998 p.
17. Sollberger D. On identity: from a philosophical point of view / Daniel Sollberger. – Режим доступу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3751052/>
18. Tomlinson, J. Globalization and Cultural Identity, in: The Global Transformations Reader. An Introduction to the Globalization Debate / ed. by David Held and Anthony McGrew / John Tomlinson. – Cambridge, Polity Press. 2003. P. 269-278. – Режим доступу: <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.505.4511&rep=rep1&type=pdf>

Форми та методи навчання: лекції, практичні заняття, дискусії, презентації

Форма звітності: залік

Мова навчання: українська

Розглянуто на засіданні кафедри 17 грудня 2021 р. (протокол № 4)

Завідувач кафедри світової літератури – д.ф.н., проф. Мацевко-Бекерська Л. В.

Схвалено на засіданні Вченої ради факультету іноземних мов 24 грудня 2021 р. (протокол № 5)